Magyar—szovjet kulturális tárgyalások

Vasárnap este Ilku Pál művelődésügyi miniszter vezetésével küldöttség érkezett Moszkvába a magyar—szovjet kulturális együttműködési kormányközi bizottság 4. ülésszakára.

A delegáció tagjai között foglal helyet Molnár János művelődésügyi miniszterhelyettes, dr. Rosta Endre, a KKI (Kulturális Kapcsolatok Intézete) ügyvezető elnöke, valamint Pécsi Ferenc, a Magyar Televízió elnökhelyettese.

A küldöttséget a szovjet főváros kijevi pályaudvarán Jekatyerina Furceva, a Szovjetunió művelődésügyi minisztere üdvözölte.

A magyar—szovjet kulturális együttműködési kormányközi bizottság tárgyalásai hétfőn kezdődnek. (MTI)

A mezőgazdaság szakember-ellátottsága

Hosszú ideje vitatéma a mezőgazdaság szakember-ellátottsága. Egyesek szerint túl sok szakembert képeznek ki, mások viszont szakemberhiányról panaszkodnak. A vitatott kérdésre a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság országos vizsgálattal keresett választ. A vizsgálatba nyolc megye négyszáz tsz-ét, illetve állami gazdaságát, valamint ezek főhatóságait vonták be. Részese volt a vizsgálatnak jó néhány oktatási intézmény is.

A tapasztalatok szerint az eddig kiképzett, egyetemi, főiskolai és szaktechnikusi végzettségű mezőgazdasági szakemberek 85—90 százaléka a mezőgazdaságban vagy azzal szorosan összefüggő munkaterületeken helyezkedett el. Kevésbé bíztató azonban, hogy milyen arányban helyezkednek el a fiatalok közvetlenül termelő üzemekben. Az agrármérnököknek ugyanis csupán 47, a technikusoknak 54, a szaktechnikusoknak pedig hetven százaléka dolgozik mezőgazdasági termelő üzemben. Számos megyei és járási szerv különféle intézkedést tett a kedvezőtlen arány megváltoztatására, s ennek eredményeként az 1968-ban diplomát nyert 1480 fiatal szakember 72 százaléka a termelőszövetkezetekben, tizenegy százaléka az állami gazdaságokban kezdte meg munkáját.

A vizsgálatból az is kitünt, hogy a mezőgazdasági mérnökök csak részben végeznek képzettségüknek megfelelő munkát. Hiba, hogy nincsenek megfelelően meghatározva, illetve elhatárolva a munkakörök. Kevés a kellő szakképzettséggel rendelkező vezető, s kevés a szakmunkás is.

Somogyi Károlyné felvétele

A jó kereskedő

A közgazdasági gondolkodás és a közgazdasági módszerek alkalmazása napjainkban nem divat, hanem a helyes gazdálkodás egyik alapvető követelménye. A termelésben éppúgy nélkülözhetetlenek az előzetes számítások, munkaszervezési tervek, mint az értékesítésben. S minél inkább nő egy-egy gazdálkodási egység önállósága, az új mechanizmus természetes következményeként, annál több figyelmet kell fordítani a kiadás-bevétel arányát javító módszerek alkalmazására.

A kereskedelemben az a cél, hogy a fogyasztók igényeit minél tökéletesebben ki tudják elégíteni, s úgy, hogy eközben emelkedjen a kereskedelmi haszon és a kereskedők jövedelme. Tudajdonképpen — a mi szocialista viszonyaink között — azt az optimális összhangot kell megteremteni, amelyben a fogyasztó, a vállalat és a népgazdaság érdeke egyaránt érvényre jut.

Néhány — elsősorban a fogyasztó szempontjából fontos, de éppen ezért a forgalom növelését szolgáló — javaslatot foglalunk csokorba, kereskedelmi vállalataink, a boltok eladóinak figyelmébe ajánlva azokat. A gyakorlati tapasztalatok igazolják, hogy a kulturált kiszolgálás döntően közrejátszik a vevőkör stabilizálásában, a vásárlási hajlandóság serkentésében. A vállalat szemszögéből ezek elérését csupán széles körre kiterjedő és egymással összhangban levő intézkedésekkel lehet biztosítani. A kulturált kiszolgálás elsősorban a bolthálózat elhelyezésétől, a boltok áruválasztékának összetételétől függ. A gyors kiszolgálásban nagy szerepe van a bolt gépi berendezésekkel való ellátottságának, az alkalmazottak helyes munkaidő-beosztásának és a csúcsforgalom ideje pontos megállapításának.

Az a jó, ha a vállalati és a boltvezetők célszerűen megszervezik a fogyasztók szükségleteinek felmérését, ennek alapján az egyenletes és zavartalan áruellátást. Szigorúan ellenőrizni kell a megrendelések pontos teljesítését, a boltok által igényelt áruknak a raktárból való kiszállítását. Így elkerülhető az a visszás helyzet, hogy áruátvétel címén a csúcsforgalmi időben lezárják a boltot, illetve a vevőket várakozásra, sorbanállásra kényszerítik.

A feltételek közé tartozik az áruk minőségének és külső képének a beérkezéstől az eladásig való fenntartása. Ezért gondoskodni kell, hogy a bolt valamennyi helyiségében a berendezés, a levegő hőmérséklete és nedvességtartalma alkalmas legyen az áruk tárolására. Az ésszerű elhelyezés arra is alkalmas, hogy az áru közel kerüljön a vevőhöz. De közel kerülhet bolton kívül is: a bolt körzetének adottságaihoz mérten okos törekvés az áruk házhoz szállításának, az előzetes megrendelés alapján történő eladásnak a kiterjesztése. A fogyasztók kényelmét biztosító ezen szolgáltatásokat egyrészt meggyőzően kell propagálni, másrészt gondoskodni kell arról, hogy a végrehajtás zavartalan legyen. A kiegészítő szolgáltatások között fontos olyan szerelő munkacsoport szervezése, amely elvégzi a vásárolt gépi berendezések üzembe helyezését. A vevőszolgálat egyik formája a vásárlási tanácsadás, amelynek főleg ruházati és más tartós fogyasztási cikkek eladásánál van jelentősége. Ide tartozik a panaszok és reklamációk elintézésének megszervezése, a gondos, udvarias ügyintézés biztosítása, a javításra vagy cserére tett ígéretek teljesítésének ellenőrzése.

Sok függ a kereskedelemben az eladók szakképzettségétől. A vállalatnak nem lehet haszontalan idő az, amit továbbképzésre, tanfolyamok hallgatására fordítanak alkalmazottai. Az eladókat arra is rá kell nevelni, hogy a kiszolgálás kulturáltsága nem valami kiegészítő követelmény, hanem az üzleti tevékenység szerves alkotó része. A jó szakember a mosolyt, a türelmes felvilágosítást és az előzékenységet is az üzleti haszonba kalkulálja, hiszen az áru mellett ezekkel a magatartásbeli plusszokkal is vevőket nyer meg. Így növeli a vállalat és a saját jövedelmét is.

K. J.

Gyermekek, akik szülőkre várnak

Hivatalból 2145 kis- és fiatalkorú szegedi és Csongrád megyei állami gondozottnak az apja Szénási László, a Gyermek- és Ifjúságvédő Intézet igazgatója. Apai felügyelete alá tartozik még 37 nagykorú fiú és lány, akik valamilyen oknál fogva utógondozásra szorulnak. Ennyi gyerek érdekét, jövendő sorsát képviselni nem is könnyű feladat, intézményesen pótolni nekik a családi életet, amelyből kiszakadtak, illetve kilökték őket. A gyermekek 98 százalékának amiatt jutott az állami gondozás — amely minden tekintetben kielégítő —, hogy szüleik felrúgták a családi köteléket, vagy olyan életkörülményeket idéztek elő lezüllésükkel, amelyben örökös veszélynek volt kitéve a gyermek.

Mikor jönnek értük?

Sok fiú és lány azt sem tudja, ki az apja, anyja, s egyáltalán hol élnek, mert az intézetben évek óta nem nyitnak rájuk ajtót, nem kíváncsiak rájuk. Lemondó nyilatkozatot ugyanakkor nem írtak alá, hogy gyermekűket örökbe fogadhassa olyan család, amelyben nem volt és nem lehet gyermekáldás.

Egytől tizenkét éves korig most is van Szénási Lászlónak legalább hatvan fia, lánya, akik örökbefogadó szülőkre várnak, mert a vér szerinti apjuk, anyjuk lemondott róluk. Több száz gyermek azonban évek óta arra vár, arról álmodik, hogy egyszer majd csak jelentkezik érte az anyja, apja, és magával viszi.

A „Szénási-gyerekek" közül tavaly tizenegy fiút és három lányt fogadtak örökbe családok. Tavalyelőtt és 1966-ban, valamint 1965-ben, tehát három év alatt mindössze huszonhárman találtak örökbefogadó szülőkre Szegeden és Csongrád megyében. Tavaly tehát szerencsésebbek voltak az örökbefogadásra, a családi élet esélyeire az intézet gyermekei, mint a megelőző három évben. Ha viszont ezeket a számokat összehasonlítjuk az 1950—1954 között örökbefogadó szülőkre talált gyermekek számával — évente 70—80 gyereket is örökbe fogadtak —, akkor már nem olyan teljes az öröm. Igaz, tíz-egynéhány gyerek esetében „jönnek", „mennek" az akták hivataltól hivatalig, hogy az ügyintézés eredményeként tárt karral szaladhassanak gyermekek örökbefogadó szüleik elé.

Az ügy sínyli meg

Csakhogy a gyámhatóságok sokszor nehézkesen, ráérősen intézkednek. Bordányban például örökbe fogadnának egy kislányt, akinek az ügyében tavaly november óta levelezget Szénási László a nagykőrösi tanács gyámhatóságával. Eddig eredménytelenül. Az örökbefogadások csökkenésének oka a hosszadalmas ügyintézésben leledzik elsősorban. Az örökbefogadók nem szeretik a kilincselést, a herce-hurcát. Az ügy érdekének az sem jó, hogy a gyámügyi előadók elég sűrűn váltogatják egymást. Erre példa Szegeden a II. és a III. kerületi tanács. A régi előadó távozása és az új belépése közötti űrt nem az akták érzik meg, hanem akik mögöttük vannak, a gyermekek.

Rendelkezés szól arról, hogy elvben örökbe adható az az állami gondozott gyermek, akit a vér szerinti szülők három évig nem látogattak. Ilyen gyermek sajnos sok van. A rugalmasság ilyen esetekben életeket, sorsokat tehet jobbá. Az állami gondozottak sorsának alakulását különben is rendszeresen felülvizsgálják a gyámügyi hatóságok. Hát legyenek ők az örökbeadás kezdeményezői olyan esetekben, amikor nyilvánvaló, az alapos vizsgálat igazolja, hogy a gyermekre sosem voltak kíváncsiak a vér szerinti szülők és azóta sem teremtettek olyan életkörülményeket, amelyekbe visszavihetik gyermekűket.

Kit választ a gyermek?

Persze, nem ilyen egyszerű minden gyámügyi probléma megoldása. Sok vér szerinti szülő akkor ébred rá, hogy neki gyermeke van, amikor örökbe kérik. Akkor aztán hadakozik, bizonygat és fogadkozik. Sőt, a korábban adott lemondási nyilatkozatát visszavonja. Az ilyen ügyek elbírálása bizony nem egyszerű. S hogy a gyermek kit választ, az örökbefogadó szülőket-e, vagy a vér szerintieket, abba csak 12 éves korában „szólhat" bele, vagyis a gyámhatóság mérlegelheti a gyermek szándékát, akaratát, s aszerint dönthet. Egy dolog bizonyosnak látszik: a gyámügyi hatóságok alapos, de az eddiginél gyorsabb ügyintézésén, rugalmasságán sok múlik, hogy a mintegy hatvan örökbe adható „Szénási-gyerek" mielőbb igazi otthonra találjon.

Lődi Ferenc

„Fanyírás"

Hiába a hideg, a zúzmarás fák, a hóval lepett határ, az élet, a munka megy tovább. Télidőben szokás megtisztítani a fák koronáját, lenyesegetni, lefűrészelni a gallyakat, összeszedegetni a tűzrevalót. Jobbára kihaltak az országutak, elvétve jár egy-egy autó. A Kübekháza—Szőreg közötti országút mellett is — ahol képünk készült — fázósabban, pucérabban állnak a fák, amiket szorgos kezek „nyírnak".

Történész-kapcsolatok

Hétfőn a Magyar Tudományos Akadémián megtartotta alakuló ülését a két akadémia egyezménye alapján létrehozott magyar—szovjet történész vegyes bizottság. Pach Zsigmond Pál akadémiai levelező tag, a magyar tagozat elnöke megnyitó szavaiban áttekintette a magyar—szovjet történész-kapcsolatok eddigi alakulását. Szavaira a szovjet tagozat nevében A. A. Guber akadémikus, elnök válaszolt, majd megvitatták és elfogadták a vegyesbizottság működési szabályzatát és idei munkatervét.

Közeledik az enyhülés

E hét elején végre megkezdődött az időjárás gyökeres átalakulása Európában. A szibériai eredetű hideg levegő megkezdte visszavonulását kelet felé. Ugyanakkor az óceán felől nagy erővel közelednek és egyre mélyebben hatolnak a szárazföld belsejébe az enyhe, páradús légtömegek.

Várhatóan a már megindult élénk délies szél szárnyán előbb-utóbb a talaj szintjén is elérkeznek hozzánk a melegebb légtömegek. Erre mutat, hogy a Dunántúlon már megkezdődtek a havazások.

A jelek szerint az enyhülés most már feltartóztathatatlanul folytatódik. A közeledő enyhe, párás óceáni légtömegek hajtómotorja egy hatalmas ciklon, amelynek középpontja Írország és Wales felett helyezkedett el. Ennek keleti oldala dél felől szállítja ide a mediterrán, szubtrópusi meleg légtömegeket.

Az enyhülés közeledtét jelzi a péntekig szóló távlati előrejelzés is. Eszerint a legalacsonyabb hajnali hőmérsékletek eleinte mínusz 8—13, később mínusz 4 fok körül, a legmagasabb nappali hőmérsékletek eleinte mínusz 6, később mínusz 1 fok körül lesznek. Öt millimétert meghaladó csapadék az ország területének 60 százalékán várható. (MTI)

A munkásőrök ünnepi gyűlése

Vasárnap délelőtt Szegeden, a fegyveres erők klubjában ünnepi gyűlésen vettek részt a munkásőrség Csongrád megyei parancsnokságának törzstagjai. Huszka Márton megyei parancsnokhelyettes a megjelentek között üdvözölte Rózsa Istvánt, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkárát, dr. Ágoston Józsefet, a megyei pártbizottság osztályvezetőjét, a megyei párt-végrehajtóbizottság tagjait, Ferka Mihály rendőr alezredest, valamint a leszerelő és a tartalékállományba kerülő munkásőröket.

Mákos István, a munkásőrség megyei parancsnoka ünnepi beszédében méltatta a megye valamennyi munkásőrének távalyi áldozatos munkáját, a kiképzésben és a politikai helytállásban elért sikereket. Ismertette az ez évre meghatározott célkitűzéseket és az országos parancsnokság által előírt feladatokat. Meleg szavakkal köszönte meg a leszerelő és tartalékba vonuló munkásőrök sok évi önzetlen munkáját.

Ezután Szabó József parancsnokhelyettes olvasta fel a munkásőrség országos parancsnokának parancsát, amelyben Huszka Mártont 15 évi, dr. Romhányi Istvánt és Simon Lászlót 10 évi tevékenységükért Szolgálati Érdem Éremmel tüntette ki. Öten kapták meg a Munkásőr emlékérmet, hárman pedig a Munkásőr emlékjelvényt. A megyei parancsnok öt munkásőrt Kiváló parancsnok, ötöt pedig Kiváló munkásőr kitüntetésben részesített. A kitüntetéseket Rózsa István és Mákos István adta át.

Végezetül Rózsa István a megyei párt-végrehajtóbizottság nevében fejezte ki elismerését a parancsnoki törzs múlt évi eredményes munkájáért, a leszerelőknek és tartalékba vonulóknak pedig eddigi önzetlen szolgálatukért.